

<https://doi.org/10.52449/1857-4114.2024.44-2.03>

ANALIZA OPINIILOR SPECIALIȘTILOR DIN RUGBY PRIVIND SISTEMUL DE PREGĂTIRE A ARBITRILOR DE RUGBY DIN ROMÂNIA

*Diaconescu Robert*¹, ORCID: 0009-0007-9184-4151

¹Universitatea "Ovidius", Constanța, România

Rezumat. Este cunoscut faptul că spectacolul unei competiții sportive este influențată direct de către cei care asigură aplicarea imparțială a prevederilor regulamentului competițional. Arbitrul în jocul rugby este cel care monitorizează disputa între echipe în baza regulamentului oficial, și prin deciziile sale determină învingătorul. Complexitatea jocului de rugby impune cerințe mari pentru pregătirea un arbitru, care, pe lângă pregătirea fizică și cunoașterea regulamentului de joc, trebuie să interpreteze corect anumite faze ale jocului și să ia decizii incontestabile. Pornind de la direcția și scopul cercetării de bază care constă în perfecționarea sistemului de pregătire a arbitrilor de înaltă calificare sa formulat ipoteza, care constă în presupunerea că pregătirea integrată a arbitrilor de rugby prin combinarea componentelor de pregătire și aplicarea acestor strategii în activități apropiate/ special adoptate jocului real va influența nivelul de pregătire precum prestația acestora în oficializarea competițiilor.

Scopul acestei lucrări constă în scoaterea în evidență opiniile specialiștilor privind sistemul de pregătire a arbitrilor de rugby din Romania, precum și aspectele specifice de formare a arbitrilor de înaltă calificare. Pentru realizarea scopului sau propus următoarele obiective: Elaborarea chestionarului de opinii care să scoată în evidență opiniile specialiștilor privind sistemul de pregătire a arbitrilor de rugby din Romania; Aplicarea chestionarului de opinii specialiștilor care asigură sistemul de competiții în jocul de rugby din Romania. Analiza și interpretarea răspunsurilor obținute de la specialiști în urma aplicării chestionarului de opinii privind sistemul de pregătire a arbitrilor. Răspunsurile specialiștilor vor fi un punct de reper pentru proiectarea/ elaborarea metodologiei experimentale pentru formarea arbitrilor de înaltă calificare.

Cuvinte-cheie: sondaj, rugby, pregătirea arbitrilor, înaltă calificare.

Introducere

Odată cu evoluția și cerințele înaintate către sportul de performanță la nivel mondial, activitatea competițională complexă precum și determinarea învingătorilor, este unul din momentele critice, care, ridică multe discuții nu doar în rândul actorilor implicați în pregătirea sportivilor dar și în rândul spectatorilor. Unul din aspecte ale discuțiilor provocate sunt prestațiile arbitrilor ce oficiază competițiile, a deciziilor hotărâtoare puse la îndoială, care conduc la determinarea învingătorilor. Aceleași provocări și discuții sunt din ce în ce mai des întâlnite în competițiile de rugby la nivel național și internațional. În jocurile cu o miză înaltă, de calificare în eșalonul superior sau la cupele

europene sau mondiale, eșecul prestației unei sau altei echipe mereu se aduce la prestației proaste a centralului meciului. În acest context este de menționat că „cu cât nivelul de intensitate al meciului este mai mare, cu atât este mai mare presiune asupra jucătorilor” [1, p. 515] dar și arbitrilor. Pentru a avea o prestație bună, în competițiile de orice nivel, arbitrul trebuie să aibă o bună pregătire nu doar la nivel de cunoaștere a regulamentului și pregătirii fizice dar este esențială pregătirea psihologică și abilitățile managerial pentru a satisface cerințele officierii [1, 2].

În cercetările și studiile noastre efectuate anterior am scos în evidență că pregătirea unui arbitru de rugby de înaltă calificare este condiționată de mai mulți factori, însă, unul din

cel mai important factor este pregătirea acestuia prin aplicarea unor programe complexe, dinamizate, care să includă metode integrate și combinate ale pregătirii teoretice, fizice generale și speciale precum și psihologice, aceasta fiind determinată de complexitatea jocului. Deci, „pregătirea integrată a arbitrilor, prin adaptarea metodelor și mijloacelor în condiții cât mai apropiate de joc va spori nivelul de performanță în competițiile oficiale” [2, p.79].

În acest context, pornind de la ipoteza cercetării demarate care constă în pregătirea integrată a arbitrilor de rugby prin combinarea componentelor de pregătire și aplicarea acestor strategii în activități apropiate/ special adoptate jocului real va influența nivelul de pregătire precum prestația acestora în oficializarea competițiilor, un interes sporit pentru noi a fost să identificăm opinia specialiștilor din domeniu privind aspectele importante ale pregătirii arbitrilor de înaltă calificare.

Pentru a scoate în evidență opinia specialiștilor sa apelat la metoda chestionarului de opinii, metodă care, conform autorul Chelcea S. [3, p.182], ne va ajuta să obținem păreri importante care nu le putem colecta prin intermediul altor metode de cercetare. Chestionarul ne va permite să scoatem în evidență interesele, experiențele dar și predispozițiile arbitrilor, specialiștilor preocupați de pregătirea arbitrilor precum și a managerilor federali care sunt interesați de nivelul sportului cu balon oval din Romania.

Aceste date, care, după părerea noastră sunt foarte importante și utile, vor permite orientarea corectă a direcției de cercetare, inclusiv pentru proiectarea programei de pregătire integrată a arbitrilor de înaltă calificare în jocul de rugby.

Metodologia și organizarea cercetării

Scopul cercetării constă în scoaterea în evidență opiniile specialiștilor privind sistemul de pregătire a arbitrilor de rugby din Romania, precum și aspectele specifice de formare a arbitrilor de înaltă calificare.

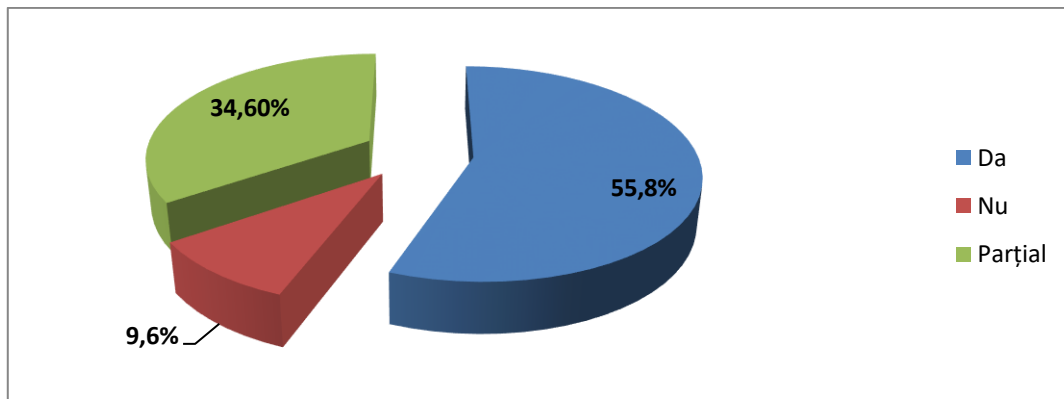
Pentru realizarea scopului sau propus următoarele obiective: 1. Elaborarea chestionarului de opinii care să scoată în evidență opiniile specialiștilor privind sistemul de pregătire a arbitrilor de rugby din Romania; 2. Aplicarea chestionarului de opinii specialiștilor care asigură sistemul de competiții în jocul de rugby din Romania. 3. Analiza și interpretarea răspunsurilor obținute de la specialiști în urma aplicării chestionarului de opinii privind sistemul de pregătire a arbitrilor.

Chestionarul de opinii, elaborat în format digital, a fost aplicat unui număr de 104 de specialiști din Romania, care nemijlocit participă în organizarea competițiilor de rugby precum sunt: arbitrilor care oficializează meciurile în campionatele naționale la diferite vârste, educatorilor/ formatorilor de arbitri și managerilor federali, urmărind mai multe aspecte ale pregătirii arbitrilor din țară.

Acest chestionar de opinii, constituit din 15 întrebări, după aplicare a fost prelucrat prin metodele grafice și statistice, iar cele mai relevante întrebări, care reflectă scopul urmărit, sunt prezentate în continuare.

Rezultatele cercetării și discuții asupra lor

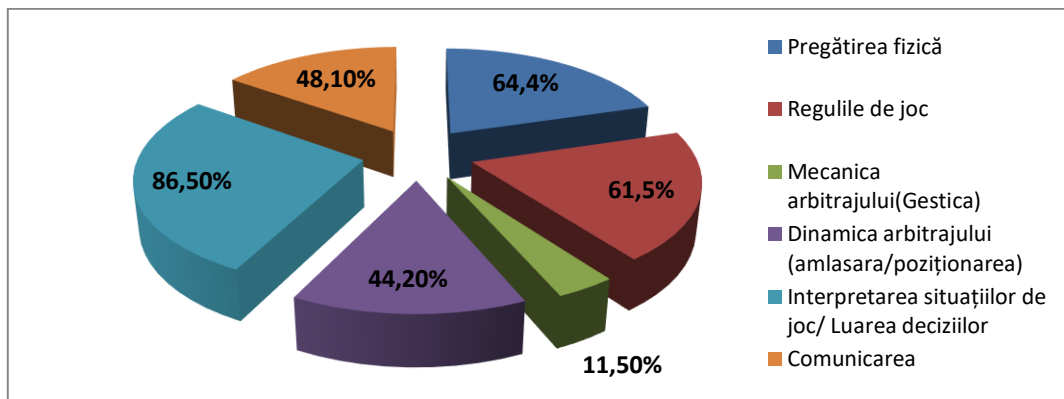
Una din întrebările provocatoare propusă specialiștilor din arbitrajul jocului de rugby, unde ei trebuiau să se expună dacă nivelul pregătirii arbitrilor din Romania corespunde standardelor internaționale (analiza răspunsurilor este prezentată în Figura 1). Din informația oferită de specialiști se constată că 55,8% din respondenții sunt de părere că pregătirea arbitrilor este la nivelul celui internațional, 9,6% din respondenți consideră arbitrii din țară nu au nivel corespunzător de pregătire pentru a judeca meciuri internaționale, iar alți 34,6% din cei care au completat chestionarul consideră că nivelul pregătirii arbitrilor corespunde parțial nivelului internațional. Tot ei menționează că pentru a ajunge la standardele internaționale este nevoie de a interveni prompt pe unele segmente ale pregătirii arbitrilor la nivel național.

Fig.1. Răspunsul specialiștilor la întrebarea dacă nivelul pregătirii arbitrilor de rugby din Romania corespunde standardelor internaționale

Următoarea întrebare din chestionarul de opinii, propusă respondenților, este direct raportată aspectelor specifice activității arbitrilor de centru. Răspunzând la întrebarea „Care din compartimentele pregătirii arbitrilor de rugby, după părerea

Dvs., va asigura un nivel mai înalt de performanță în timpul oficializării unui meci de rugby?” participanții au avut posibilitatea să bifeze mai multe variante de răspuns, iar rezultatele obținute sunt prezentate în Figura 2.

Fig.2. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din compartimentele pregătirii arbitrilor de rugby va asigura un nivel mai înalt de performanță în timpul oficializării unui meci de rugby

Din răspunsurile obținute observăm că pentru asigurarea nivelului cel mai înalt de performanță în timpul oficializării unui meci de rugby, un arbitru trebuie să aibă competența de a interpreta corect situațiile de joc și să ia o decizie corectă, cu această afirmație sunt de acord 86,5% din participanții la sondaj.

Totodată, prin răspunsurile obținute de la respondenți, se scoate în evidență faptul că nivelul înalt de performanță a arbitrilor în teren este condiționat atât de pregătirea fizică cât și de cunoașterea regulilor de joc, fapt confirmat de 64,4% de răspunsuri care au bifat pentru

pregătirea fizică și 61,5% de răspunsuri pentru regulile de joc.

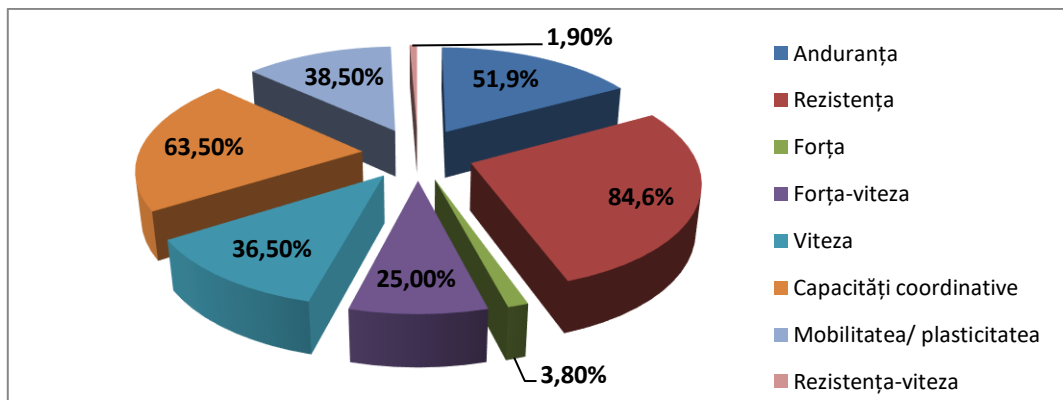
Mai puțini de jumătate din specialiștii chestionați sunt de acord cu faptul că performanța unui arbitru este influențată și de competența de comunicare a arbitrilor, cu 48,1% din răspunsuri, dar și de dinamica acestuia (poziționarea/ amplasarea corectă pe teren în timpul oficializării jocurilor), cu 44,2% din răspunsuri.

Deși gestica arbitrilor este parte componentă a comunicării arbitrilor cu alți actori ai competiției, cunoașterea acestora și

aplicarea lor corectă ca parte componentă a pregătirii arbitrului, propusă ca variantă în chestionarul de opinii, doar 11,5% din răspunsuri consideră că poate influența calitatea unui joc de rugby.

Prin următoarea întrebare am urmărit părerile specialiștilor privind pregătirea fizică a judecătorului de centru, componentă esențială și necesară în activitatea

profesională. Răspunzând la întrebarea „Care din componentele pregătirii sunt esențiale/important de dezvoltat pentru a menține pregătirea fizică a arbitrului de rugby?”, la fel precum întrebarea anterioară respondenții au avut posibilitatea să bifeze mai multe variante de răspuns. Rezultatele obținute sunt prezentate în Figura 3.

Fig. 3. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din componentele pregătirii sunt esențiale/important de dezvoltat pentru a menține pregătirea fizică a arbitrului de rugby

După prelucrarea răspunsurilor specialiștilor, prezentată grafic în Figura 5, observăm, că cei mai mulți specialiști, cu peste jumătate din răspunsuri, consideră că cele mai importante calități fizice/motrice pentru un arbitru este rezistența (84,6% din răspunsuri), capacitățile coordinative (63,5% din răspunsuri) și anduranță (51,9% din răspunsuri). Mai puțin de jumătate din participanți la sondaj consideră că arbitru manifestă în activitatea sa profesională și alte calități fizice/ motrice, căror trebuie acordate importanță în procesul de pregătire, acestea fiind mobilitatea articulară și plasticitatea musculară(38,5% din răspunsuri), viteza (36,5% din răspunsuri) și forța-viteza (25% din răspunsuri). Calitățile de forță (3,8% din răspunsuri) și calitatea de rezistență în regim de viteză (1,9% din răspunsuri) sunt considerate de către specialiști mai puțin evidențiate în practica de arbitraj.

Următoarea întrebare propusă arbitrilor și formatorilor de arbitri este cea care nemijlocit

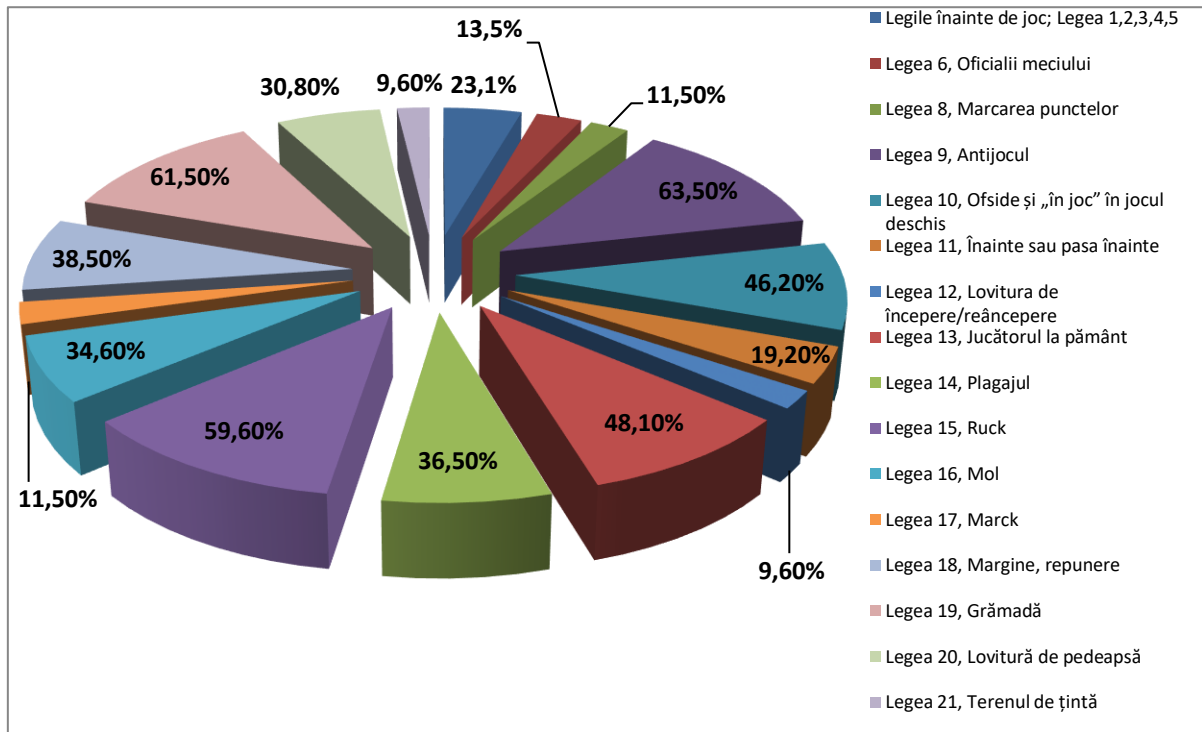
ține de legile jocului. Prin formularea întrebării „După părerea Dvs. care din legile jocului necesită mai mult timp pentru însușire și interpretare corectă în timpul unui meci de rugby?” am încercat să scoatem în evidență dificultățile cu care se confruntă arbitrii în aplicarea corectă a legilor în activitatea specifică de arbitraj. Participanților pentru această întrebare, i sa propus să bifeze mai multe variante de răspuns, iar rezultatele obținute pot fi observate în Figura 4.

Din Figura 4 se observă că în timpul oficializării unui joc de rugby arbitru întâmpină cele mai mari dificultăți în aplicarea legii 9, care descrie antijocul (63,5% din respondenți), legii 15, care interpretează jocul în ruck (59,6 din respondenți) și a legii 19, care impune reguli pentru legarea și jocul din grămada ordonată(61,5% din respondenți).

Din aceeași figură se observă că mai puțin de jumătate din cei care au completat chestionarul, bifând variantele propuse, consideră că le este dificil să trateze în timpul

jocului legi precum: legea 10, care descrie condiții privind ofsaid-ul și „în joc” în jocul deschis (46,2% din răspunsuri), legea 13, care interpretează opțiunile jucătorilor aflați la pământ în jocul deschis (48,1% din răspunsuri), legea 14, ce descrie acțiunile apărătorului

pentru placaj (36,5% din răspunsuri), legea 16, unde se reglementează acțiunile jucătorilor în moll (34,6 din răspunsuri), și legea 18, ce impune reguli pentru momentele specifice a jocului în margine, aliniamentul și de repunere rapidă din margine (38,5% din răspunsuri).

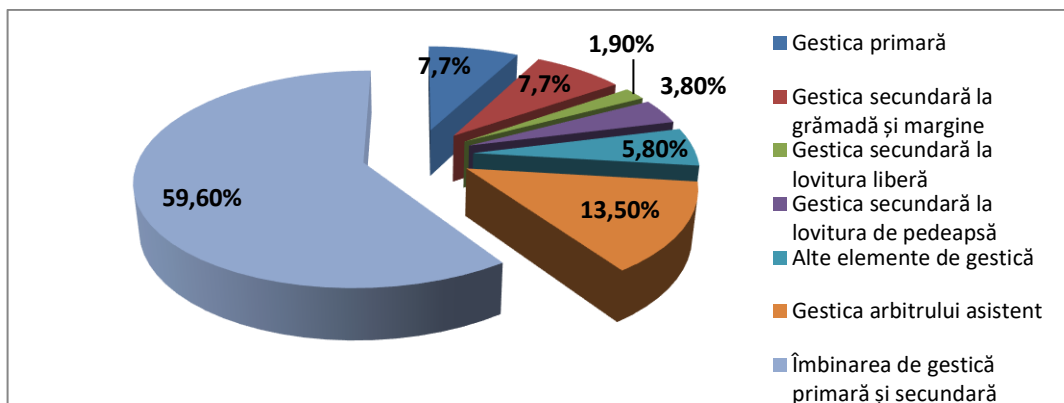
Fig. 4. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din legile jocului necesită mai mult timp pentru însușire și interpretare corectă în timpul unui meci de rugby

Alte răspunsuri, privind interpretarea legilor în timpul unui joc, mai puțin bifate de specialiști, sunt legile: înainte de joc (23,1% din răspunsuri), marcarea punctelor (11,5% din răspunsuri), înainte și pasa înainte (19,2% din răspunsuri), lovitura de începere și reîncepere (9,6% din răspunsuri), la fel și marck-ul și terenul de țintă (11,5% și 9,6% din răspunsuri), pe care ei le consideră elementare și necesită mai puțină pregătire pentru aplicarea lor corectă.

O altă componentă a pregătirii arbitrilor prin care se manifestă arta motricității profesionale este gesticularea/ mecanica arbitrajului. Această componentă a pregătirii arbitrilor este reflectată în chestionarul de opinii prin întrebarea „În mecanica arbitrajului, care din elementele de gestică

sunt însușite cu mai multă dificultate?”, și reflectate în Figura 5.

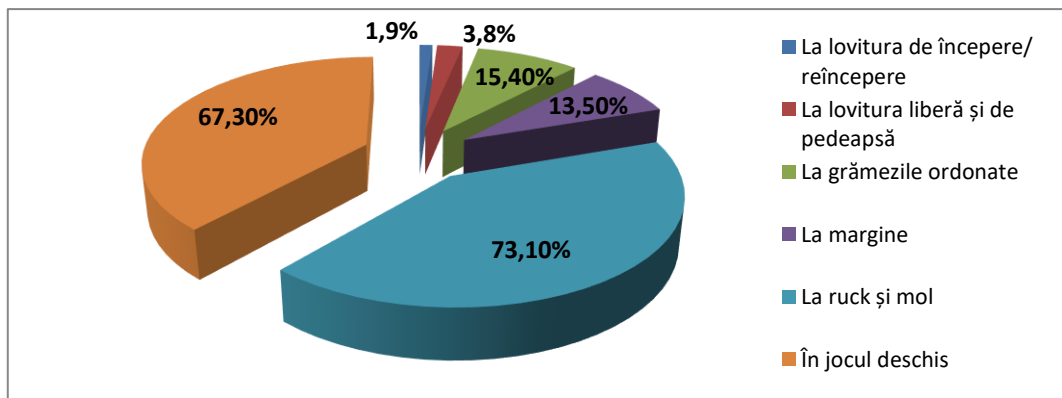
Deci, așa cum am menționat mai sus, părerea respondenților sau concentrat pe o singură variantă, răspunsul preferat fiind opțiunea de îmbinare a gesticii primare și secundare. Din Figura 5 observăm că aproape 60% din arbitri consideră este nevoie de mai mult timp pentru pregătirea de gesticulație complexă, prin îmbinarea de gesturi primare și secundare, pe care el trebuie să le aplice în diferite faze ale jocului. Un număr mic de arbitri, 13,5% din răspunsuri, consideră că pregătirea asistentului, gesticulația acestuia, la fel este dificilă și nu trebuie neglijată. Ea poate fi abordată concomitent cu pregătirea centralului pentru a forma comunicarea eficientă între oficiali.

Fig. 5. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din elementele de gestică sunt însușite cu mai multă dificultate

Pentru a lua decizii corecte și incontestabile de către cei care sunt responsabili de respectarea legilor jocului, ei trebuie să se poziționeze corect pentru a putea urmări cele mai importante momente ale jocului și să semnaleze despre abaterile de la regulamentul de joc. În acest context, în

chestionarul elaborat, specialiștilor i-a fost propus să răspundă la următoarea întrebare, „În timpul jocului de rugby în ce situații arbitrul întâmpină dificultăți de amplasare în teren?”, iar răspunsurile sunt reflectate în Figura 6.

Fig. 6. Răspunsul specialiștilor la întrebarea în ce situații arbitrul întâmpină dificultăți de amplasare în teren

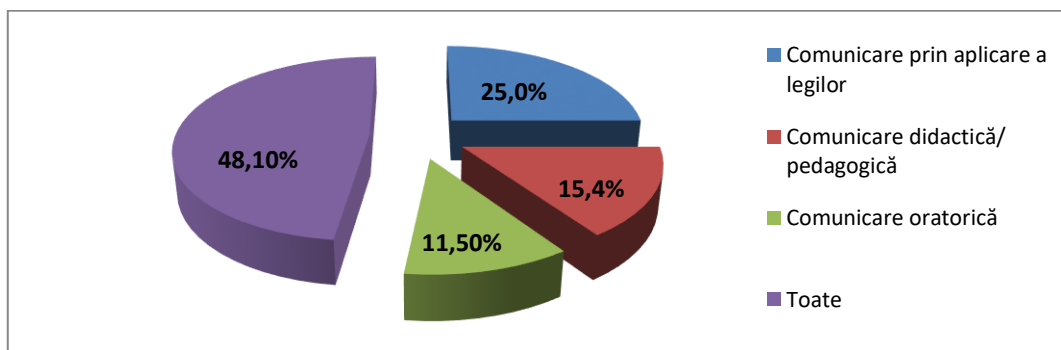
După prelucrarea răspunsurilor obținute și prezentarea grafică a rezultatelor în Figura 6, se constată că cele mai mari dificultăți arbitrul le are în situațiile de amplasare/ poziționare la jocul deschis și la punctele de fixare ale jocului, reprezentate prin ruck și mol (73,1% din răspunsuri și 67,3% din răspunsuri). O mică parte din respondenți au dificultăți de amplasare/ poziționare la grămezile ordonate și la jocul din margine (15,4% din răspunsuri și 13,5% din răspunsuri)

și foarte puțini de amplasare la lovituri de începere/ reîncepere și cele de pedeapsă/ libere (1,9% din răspunsuri și 3,8% din răspunsuri). Este argumentată alegerea opțiunilor la această întrebare de către arbitri prin faptul că, pe lângă monitorizarea jucătorilor în teren, ei trebuie să posede o pregătire fizică corespunzătoare pentru a fi la timp pe faza de joc, să observe antijocul și imediat ia să decizii corespunzătoare legilor jocului.

O componentă a pregătirii psihosociale a arbitrilor de rugby, care reflectă un nivel de profesionalism, este cea de comunicare. În același chestionar respondenții trebuiau să răspundă la întrebarea „care din elementele de comunicare ale arbitrilor va demonstra un nivel mai înalt de pregătire?”.

Deși părerile au fost împărțite (vezi Figura 7), unii consideră că arbitrul în timpul oficializării jocului trebuie să comunice prin

aplicarea directă a legilor jocului (25% din răspunsuri), alții consideră că pentru a demonstra nivelul înalt de pregătire arbitrul trebuie să apeleze la comunicarea didactică/ pedagogică (15,4% din răspunsuri), și un număr mai mic (11,5% de răspunsuri) consideră că comunicarea oratorică demonstrează gradul înalt de pregătire a arbitrilor.

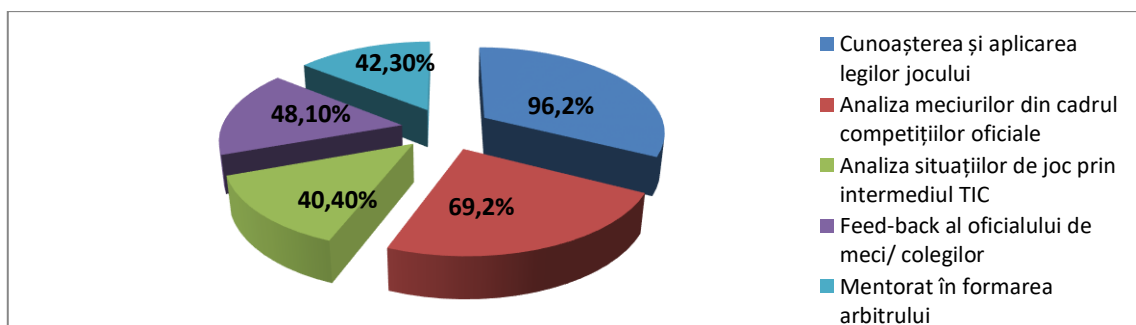

Fig. 7. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din elementele de comunicare ale arbitrilor va demonstra un nivel mai înalt de pregătire

Îmbucurător este faptul că aproape jumătate din cei implicați în sondaj (48,1% din răspunsuri) consideră că un arbitru de înaltă calificare trebuie să posede toate cele trei elemente de comunicare, deci oficialul meciului model trebuie să posede competențe de comunicare oratorică, pedagogică dar și de comunicare prin intermediul aplicării exacte a legilor jocului.

Una din întrebările de bază a chestionarului, care urmărește și direcția de

cercetare inițiată de noi, care sunt cele mai motivante pentru ei ar fi strategiile de pregătire a arbitrilor de înaltă calificare, Participanții trebuiau să răspundând la întrebarea „Care din variantele de mai jos sunt cele mai eficiente strategii pentru formarea competențelor de interpretare a unor situații de joc și/ sau luare de decizii de către oficialul meciului de rugby?”, având posibilitatea să bifeze mai multe variante de răspuns. Rezultatele sunt reflectate în Figura 8.

Fig. 8. Răspunsul specialiștilor la întrebarea care din variantele de mai jos sunt cele mai eficiente strategii pentru formarea competențelor de interpretare a unor situații de joc și/ sau luare de decizii

Analizând amply rezultatele obținute observăm că aproape toți participanții la sondajul de opinie, 96,2% din răspunsuri, consideră că pentru a avea performanțe în practica de arbitraj este necesar de a aplicare în procesul de formare a arbitrilor de înaltă calificare strategii didactice care să conducă la cunoașterea și aplicarea exactă a regulilor de joc.

O altă strategie eficientă, motivantă după părerea arbitrilor cuprinși în sondaj, cu 69,2% din răspunsuri este cea de analiză a meciurilor din competițiile oficiale și interpretarea situațiilor de joc conform arbitrilor cu experiență. Aceștia consideră că astfel de metodă va contribui la aplicarea corectă a regulilor de joc în situații dificile care nemijlocit va contribui la formarea unui arbitrilor de înaltă calificare.

Cu o preferință mai mică, conform rezultatelor obținute, ar fi aplicarea strategiei de analiză a situațiilor de joc prin intermediul TIC pentru care au optat 40,4% din respondenți, strategia feed-back-ului de către oficial/ coleg, aleasă de către 48,8% din respondenți și strategia mentoratului în formarea arbitrilor de înaltă calificare, cu 42,3% respondenți.

Concluzii

În urma analizei chestionarului de opinie, aplicat arbitrilor care oficializează meciurile în campionatele naționale la diferite vârste,

educatorilor/ formatorilor de arbitri și managerilor federali, privind pregătirea arbitrilor din țară am evidențiat următoarele:

- în pregătirea arbitrilor de rugby, pentru a ridica nivelul de prestație în activitatea profesională, este necesar și important să se acorde atenție sporită în luarea de decizii în situații complexe ale jocului dar și la pregătirea fizică a acestuia;

- pregătirea fizică a arbitrilor trebuie accentuată pe rezistență și a capacităților coordinative care pot fi dezvoltate concomitent învățarea poziționării în teren pentru fazele și momentele fixe ale jocului de rugby;

- pentru studiul regulamentului de joc este necesar de a acorda mai mult timp legilor care descriu anti-jocul, rack-ul și ofsaid-ul în jocul deschis;

- concomitent studiul regulilor de joc de către arbitru, prin metode specifice în lecții metodice sau seminare, este necesar de a accentua și formarea competențelor de comunicare oratorică, pedagogică și a aplicării a legilor jocului prin intermediul gesticii/ mecanicii specifice arbitrilor central și de margine;

- cele mai eficiente strategii de formare a arbitrilor de rugby de înaltă calificare sunt considerate de către specialiști cele care să conducă la cunoașterea și aplicarea corectă și exactă a regulilor de joc.

Referințe bibliografice:

1. DIACONESCU, R., BRAGARENCO, N. (2023). Argumentarea necesității pregătirii integrate a arbitrilor de rugby de înaltă calificare. *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe ale Educației)*, nr. 5(165), pp. 175-179. ISSN 1857-2103. DOI: 10.59295/sum5(165)2023_28
2. DIACONESCU, R. (2022). Qualities and abilities necessary for a rugby referee in professional activities. *Sport. Olimpism. Sănătate*, Ed. Ediția a VII-a, Chișinău: Editura USEFS, pp. 515-519. ISBN 978-9975-68-460-6. DOI: 10.52449/soh22.82
3. CHELCEA, S. (2001). *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*. București: Ed. Economica, p. 177-178, 182.